

Beslutningsforslag nr. B 13. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 27. oktober 1988

Betænkning og indstilling

vedrørende

Folketingets Ombudsmands beretning for året 1987

I overensstemmelse med bestemmelserne i § 7, stk. 1, nr. 18, i Folketingets forretningsorden har Retsudvalget behandlet Folketingets Ombudsmands beretning for året 1987.

Udvalget har intet at bemærke til beretningen og fremsætter herefter følgende forslag til folketingsbeslutning:

Forslag til folketingsbeslutning om Folketingets Ombudsmands beretning for året 1987

Folketinget tager Folketingets Ombudsmands beretning for året 1987 til efterretning.

Grethe Fenger Møller (KF) fmd. Fischer (KF) Helge Adam Møller (KF) Bjørn Elmquist (V)

Niels Anker Kofoed (V) Jane Oksen (FP) Kirsten Lee (RV) Nør Christensen (CD)

Kofod-Svendsen (KRF) Erling Christensen (S) Ole Espersen (S) Søren Hansen (S)

Tove Lindbo Larsen (S) Lissa Mathiasen (S) Carsten Andersen (SF) Leif Hermann (SF)

Ebba Strange (SF) nfmd.

Til lovforslag nr. L 47. Betænkning afgivet af Skatte- og Afgiftsudvalget den 28. oktober 1988

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af renter af forbrugslån og af skattekontrolloven

(Lempelse af forbrugsrenteafgiften og udvidelse af rentekontrolloven)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Nogle af disse spørgsmål er tillige med skatteministerens svar herpå optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Assurandør-Societetet,
Butikshandelens Fællesråd,
Den Danske Bankforening,
Ejendomsbranchens Fællesråd,
Stig Jagd, statsaut. revisor, og
Jyske Bank.

To af disse henvendelser samt skatteministerens kommentarer hertil er optrykt som bilag til denne betænkning.

Der er af skatteministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med de af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal inden for flertallet* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) ønsker at udtale følgende:

Med vedtagelse af nærværende lovforslag findes den bedst mulige løsning på renteafigif-

tens problemer med den sammensætning, Folketinget har.

Muligheden for, at alle lån optaget før 11. oktober 1988 kan opnå afgiftsfritagelse for 1988 og fremefter, betyder, at dispositioner, der er foretaget af borgerne i tillid til gældende regler, ikke efterfølgende ændres drastisk. Selv om ikke alle skævheder i renteafigiftsloven afhjælpes ved lovændringen, betyder det, at borgerne kender de økonomiske konsekvenser, når dispositionen foretages.

Det er på denne baggrund, at Socialdemokratiet har indgået aftalen om ændring af renteafigiften, selv om vi stemte imod loven i oktober 1986.

Desværre lykkedes det kun at få halvdelen af dem, der skulle betale afgift for 1987, helt fritaget. En logisk konsekvens af den langsigtede løsning ville være helt at opgave 1987-afgiften. Det var dog ikke muligt med Folketingets sammensætning at opnå en bedre løsning for 1987-afgiften, såfremt der også skulle findes en holdbar løsning for 1988 og fremefter.

Socialistisk Folkeparti har taget afstand fra helt at fritage gamle lån for afgiften og har i stedet foreslået en skematisk aftrapningsordning for gamle lån. En sådan løsning ville videreføre hovedparten af de eksisterende tilfældigheder og urimeligheder og gøre det umuligt at løse lovens utallige administrative problemer. Alene den langsigtede løsning, der er indeholdt i lovforslaget med fritagelse af lån optaget før den 11. oktober 1988, muliggør at pålægge pengeinstitutter m.fl. at indberette afgiftspligtige lån til

skattemyndighederne. Denne indberetning er helt afgørende for at forhindre en gentagelse af det administrative kaos, som vi oplevede i sommeren 1988.

Mindretallet er betænkelig ved skatteministerens oplysninger om op imod 100.000 fejlbehæftede opkrævninger for 1987-afgiften. Derfor lægger mindretallet vægt på ministerens udsagn til Skatte- og Afgiftsudvalget om, at han har fundet en »smidig måde at klare problemet på«, og at han påtager sig det fulde administrative ansvar for problemets løsning.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil endvidere stemme imod de af skatteministeren stillede ændringsforslag samt redegøre for sin stilling til de af Fremskridtspartiet stillede ændringsforslag.

Mindretallet ønsker i øvrigt at udtale følgende:

Med denne ændring af renteaftgiften sættes loven, som nu har haft virkning i to år, i realiteten næsten ud af kraft. Den får stort set kun virkning fremover, fordi alle lån optaget indtil 11. oktober 1988 i realiteten vil blive fritaget, såfremt skatteyderen i øvrigt har behov herfor.

Mindretallet er modstander af denne dramatiske lempelse og mener, at der var behov for en betydelig lempelse for 1987-afgiften gennem et højt bundfradrag, som aftrappes over 5 år. Mindretallet mener, at renteaftgiften burde opkræves sammen med kildeskatten og indregnes i skattekortet, så man undgår efterbetalingerne, og at rentefradragsretten i øvrigt skal aftrappes i første omgang for så vidt angår forbrugslån. Men mindretallet understreger, at det må ske over en årrække.

I den forbindelse vil mindretallet citere Venstres formand, nuværende udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, der i en artikel i Jyllands-Posten den 3. januar 1979 skrev:

»En af de virkelig hellige køer i vort skattesystem er retten til at fratække renter på selvangivelsen. Den danner grundlag for mange menneskers privatøkonomi, hvor man indretter sit forbrug i dag efter sine forventede indtægter i morgen. Mange føler derfor grunden skride under sig, når der tales om at gribe ind over for rentefradragsretten. Det er imidlertid bydende nødvendigt, at der gøres noget.«

Med denne lovændring tror forligspartierne formentlig, at der nu er skabt ro om renteaftgiften. Virkeligheden vil vise noget andet. Befolkningen kan naturligvis ikke forstå, at forligspartierne på én gang eftergiver »fortidens synder«, forstået som forbrugslån optaget helt frem til 10. oktober 1988, men samtidig opkræver afgiften for 1987 på det foreliggende grundlag og med kun en ubetydelig lempelse. Af svarene på spørgsmål 18 og 19 fremgår det desuden, at der på grund af fejl m.v. er ca. 115.000 skatteydere, der endnu ikke har modtaget opkrævning for renteaftgiften. I alt forventes 365.000 opgørelser udsendt. Heraf skønner ministeriet, at 100.000 forventes fejlbehæftede. Af de 365.000 husstande, der i december 1988 modtager renteaftgiftsopkrævninger, vil altså mindst 215.000 have god grund til at være utilfredse. Så alene af den grund vil debatten om renteaftgiften ikke forstumme.

For 1988 vil de nye ændringer vanskeligt kunne nås inden årets udløb, og det er mindretallets vurdering, at pengeinstitutterne vil få særdeles svært ved at opfylde oplysningspligten uden mange fejl. Alt tyder således på en tilsvarende debat om renteaftgiften, når næste opkrævning udsendes i efteråret 1989, også selv om ministeren har sikret sig imod en udsendelse midt i dagspressens agurketid.

Med de ændringer, der nu bliver vedtaget, vil en meget, meget stor gruppe af skatteydere få mulighed for at optage nye forbrugslån. Det gælder typisk skatteydere med kassekreditter, der helt eller delvis er afdækket af en værdipapirbeholdning.

Set over hele det hidtidige forløb har renteaftgiftsloven været et udpræget eksempel på hele to regeringers og deres støtupartiers ufuldkommenhed.

Selv om Socialistisk Folkeparti har sympati for nogle af de lempelser, der er gennemført for 1988 og fremover, og som fjerner nogle af de uretfærdigheder, den oprindelige lovgivning indførte, så vil vi ikke tage noget medansvar for dette roderi.

Og det skulle ikke undre os, hvis virkeligheden viser, at den endegyldige dato for lån, der omfattes af renteaftgift, ikke er nået endnu. Først fastsattes 6. oktober 1986 som dato. Senere blev datoen fremrykket til 31. december 1986. Så flyttedes datoen frem til 30. juni 1988

for nu atter at blive flyttet til 10. oktober 1988. Men mon dette er sidste ændring af datoen?

Denne lovgivning er og bliver noget makværk. Det beklager Socialistisk Folkeparti dybt. Efter Socialistisk Folkepartis opfattelse er det fornuftigt nok at tilstræbe det lånefinansierede forbrug formindsket, ligesom det er fornuftigt at formindske skatteværdien af rentefradragsretten for forbrugslån.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) har igennem de sidste år gentagne gange dokumenteret, at kartoffelskatten er en i alle måder dum foranstaltning. Se f.eks. lovforslag nr. L 69 om afskaffelse af kartoffelskatten for 1987, fremsat den 25. oktober 1988.

1988-ændringerne i loven har givet Fremskridtspartiet ret (uden at nogen af kartoffelpartierne på mindste måde har takket og/eller rost Z'erne for i tide at have påvist, at kartoffelafgiften til 100 pct. var en tåbelighed). Det foreliggende lovforslag viser, at flertalspartierne nu har fået øje på, at endnu flere af Fremskridtspartiets kritikpunkter simpelt hen ikke længere kan sidde overhørigt.

Og det er selvfølgelig godt. Derfor indstiller mindretallet lovforslaget til *vedtagelse*. Da flere af ministerens ændringsforslag er fremskridt i forhold til lovforslaget, indstilles også disse ændringsforslag til vedtagelse (ændringsforslag nr. 3, 5, 11, 13 og 14).

Men det er dumsmart, når flertallet vil bevare nogle af uretfærdighederne alene i forsøg på at redde eget ansigt og sådan, at der ikke er nogen som helst grund til at være særlig skrap over for dem, der stadig skal betale skatten, sammenlignet med dem, der går fri. Tværtimod er det de svageste stillede, som bliver gidslerne for flertalspartiernes egoforfængelighed.

Fremskridtspartiet fortsætter kampen herimod, indtil også de resterende afsindigheder er udraderede: I denne omgang søger vi at få et par af ukrudtstidslerne rykket op med rode gennem ændringsforslag nr. 2, 6, 7, 9, 10, 12 og 15.

Et af de emner, der herefter skal tages fat på, er den embedsmandsudtænkte låneoplægningsordning, som er livsbesværliggørende. Over otte år vil der opstå et væld af situationer, hvor der i de forventede ca. 300.000 låneforhold bliver behov for midlertidigt eller mere varigt at ændre vilkårene. Måske for at gå fra

det oprindelige pengeinstitut til et, der byder mere attraktive vilkår for kunden, måske i forbindelse med flytning, skilsmisse, dødsfald, firmaomdannelse, sygdom, debitortab, anden ulykke, bortrejse eller hundredvis af andre udefra kommende omstændigheder af forbigående eller permanent karakter.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og FP):

1) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 3 ændres i *stk. 2, nr. 1* og *3, og stk. 3, nr. 4, 1. og 2. pkt.*, »1. juli 1988« til: »11. oktober 1988«.

Af et *mindretal* (FP):

Underændringsforslag til ændringsforslag nr. 1

2) Den i ændringsforslag nr. 1 foreslåede nye dato »11. oktober 1988« ændres til: »1. december 1988«.

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

3) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 3 affattes *stk. 3, nr. 5*, således:

»5) Lån med adgang til variabel udnyttelse, hvis lånet ved udgangen af 1988 ikke overstiger nettorenteudgifterne i 1987 ganget med 8 eller nettorenteudgifterne i perioden 1. januar 1988–30. september 1988 ganget med 11. Afgiftsfrihed på lån med adgang til variabel udnyttelse forudsætter, at den afgiftspligtige inden udgangen af 1988 har forpligtet sig til, at restgælden på lånet til enhver tid ikke overstiger, hvad restgælden ville være på et serielån, hvis hovedstol opgøres efter 1. pkt., og som ydes den 1. januar 1989 med helårlig termin og 8 års løbetid. Afvikles lånet ikke i overensstemmelse med 2. pkt., bortfalder afgiftsfriheden for hele lånet fra og med det afgiftsår, hvor overskridelse finder sted. Skatteministeren kan fastsætte nær-

mere regler om kontrollen med afviklingen af de her omhandlede lån.«

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og FP):

4) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 3, *stk. 3*, indsættes efter *nr. 5* som nyt nummer:

»6) I stedet for den under *nr. 5* omtalte adgang til afgiftsfrihed for renter af et lån med adgang til variabel udnyttelse kan den afgiftspligtige etablere et omlægningslån. Omlægningslån skal være optaget inden udgangen af 1988 og kan højst udgøre et beløb, der svarer til den afgiftspligtiges nettorenteudgifter på det eller de pågældende lån med adgang til variabel udnyttelse i kalenderåret 1987 ganget med 8 eller i perioden 1. januar 1988–30. september 1988 ganget med 11. Omlægningslån skal afvikles over højst 8 år som annuitetslån.«

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

5) I den under *nr. 6* foreslåede § 6 a ændres i *stk. 1, 1. pkt. og 2. pkt.*, »30. juni 1988« til: »10. oktober 1988«.

Af et *mindretal* (FP):

6) I den under *nr. 10* foreslåede affattelse af § 13, *stk. 3, 1. pkt.*, indsættes efter »750 kr.« ordene: », jf. dog *stk. 4*«.

7) Efter *nr. 10* indsættes som nyt nummer:

»01. I § 13 indsættes som nyt *stk. 4*:

»*Stk. 4*. Personer, der er født før 1. januar 1920, betaler ingen renteaftgift for afgiftsåret 1987.«

Til § 2

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og FP):

8) Før *nr. 1* indsættes som nye numre:

»01. I § 3, *stk. 1, 1. pkt.*, udgår », samt til inden udløbet af fristen for indgivelse af selvangivelse til ligningsmyndighederne at indsende et på grundlag af dette regnskabsmateriale udarbejdet årsregnskab«.

02. § 3, *stk. 2 og 3*, affattes således:

»*Stk. 2*. Personer, der er bogføringspligtige eller pålagt regnskabspligt efter *stk. 1*, skattepligtige dødsboer og selskaber og skattepligtige erhvervsdrivende fonde, foreninger, institutioner og lignende skal udarbejde og inden udløbet af fristen for indgivelse af selvangivelse indsende årsregnskab til ligningsmyndigheden. Samme pligt påhviler skattepligtige ikke-erhvervsdrivende fonde, foreninger m.v., der efter den øvrige lovgivning eller efter *stk. 1* skal føre regnskab. 1. pkt. finder dog ikke anvendelse for de almennyttige foreninger, der er omfattet af § 27, *stk. 2*, i selskabsskatteloven.

Stk. 3. Efter indstilling fra Ligningsrådet kan skatteministeren fastsætte regler om det regnskabsmæssige grundlag for og udarbejdelsen af det årsregnskab, der efter *stk. 2* skal indsendes til ligningsmyndigheden. Skatteministeren kan på samme måde fastsætte regler om den form, hvori skattepligtige som nævnt i *stk. 2* skal meddele regnskabsoplysninger efter *stk. 2 og 1. pkt.*, samt afgive oplysninger efter § 1, *stk. 1*, og § 2, *stk. 1*«.

03. I § 3, *stk. 4*, indsættes efter »årsregnskab«: »eller regnskabsoplysninger m.v.«

04. I § 3, *stk. 6, 3. pkt.*, ændres »der er regnskabspligtige efter *stk. 1* eller efter statsskattelovens § 22, *stk. 4*«, til: »der er regnskabspligtige efter *stk. 1* eller *stk. 2*«.

05. § 3 A ophæves.«

Af et *mindretal* (FP):

9) *Nr. 2* udgår.

10) *Nr. 3* udgår.

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

11) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 8 P, *stk. 3, 1. pkt.*, ændres »hvis lånet er aftalt skriftligt den 1. juli 1988 eller senere« til: »hvis lånet ikke er aftalt skriftligt inden den 11. oktober 1988«, og i den foreslåede affattelse af § 8 P, *stk. 4*, ændres to steder »1. juli 1988« til: »11. oktober 1988«.

Af et *mindretal* (FP):

12) Nr. 4 udgår.

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

13) I den under nr. 4 foreslåede affattelse af § 8 Q, stk. 2, nr. 1, ændres »1. juli 1988« til: »11. oktober 1988«.

Til § 3

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

14) I stk. 4 og i stk. 8 ændres »nr. 5« til: »nr. 6«.

Af et *mindretal* (FP):

15) Stk. 6 affattes således:

»Stk. 6. Oplysningspligten for Postgirokontoret efter § 2, nr. 1, har dog først virkning for oplysninger vedrørende kalenderåret 1989 og senere år.«

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og FP):

16) Efter stk. 8 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 9. § 2, nr. 01-05, har virkning fra og med indkomståret 1988.«

Bemærkninger

Til nr. 1 og 5

I lovforslaget er skæringsdatoen mellem gamle afgiftsfri og nye afgiftspligtige lån fastsat til 1. juli 1988. Denne dato foreslås ændret til 11. oktober 1988, hvor forslaget om ændring af renteaftgiftsloven blev fremsat. Herved opnås, at afgiftspligtige, der har forhøjet deres lån eller har forlængt lånenes løbetid i perioden 1. juli 1988-10. oktober 1988 undgår afgiftspligt på lånene. Dette forekommer rimeligt, da man ikke har kendt lovforslagets skæringsdato på det tidspunkt, hvor man foretog dispositionen. Den afgiftspligtige har derfor ikke kunnet forudse, at ændringer ville medføre afgiftspligt på

hele lånet. Desuden afgiftsfritages lån, der er optaget i denne periode.

Ændringen medfører endvidere en administrativ lettelse for pengeinstitutterne, som undgår at foretage en manuel gennemgang af de lån, der er ydet i nævnte periode, med henblik på indberetning af de afgiftspligtige renteudgifter.

Om de provenumæssige virkninger henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 3 og 4.

Til nr. 2

Ministerens begrundelse for at foreslå den 11. oktober 1988 som skæringsdag er, at såvel skattepligtige som pengeinstitutter på forhånd kan være bekendt med, hvornår skæringsdagen bliver. Dette er imidlertid ikke opfyldt ved, at Folketinget en gang i november måned vedtager 11. oktober som skæringsdag. Det er nødvendigt af hensyn til de af ministeren anførte begrundelser for hans ændringsforslag, at skæringsdagen kommer til at ligge en passende tid efter, at lovændringen er behandlet i Folketinget.

Såfremt underændringsforslaget vedtages, vil det være nødvendigt med nogle ændringer i andre bestemmelser. Disse ændringsforslag vil i givet fald blive stillet til lovforslagets 3. behandling.

Til nr. 3 og 4

Efter lovforslaget afgiftsfritages kassekreditter m.v. ved, at afgiftspligtige med kassekreditter får adgang til inden udgangen af 1988 at optage et afgiftsfrit lån kaldet et omlægningslån. Provenuet kan benyttes til at nedbringe saldoen på kassekrediten. En eventuel resterende saldo på kassekrediten er afgiftspligtig.

Omlægningslån skal afvikles over højst 8 år som annuitetslån, dvs. at de ikke må afvikles langsommere end et 8-årigt annuitetslån optaget 1. januar 1989 med helårlig termin. Ved variabelt forrentede lån lægges forrentningen på omlægningslånets tidspunkt til grund for beregningen af annuitetslånets forløb.

Ændringsforslagene går ud på, at der indtil udgangen af 1988 gives den afgiftspligtige, der har et lån med adgang til variabel udnyttelse, valgfrihed mellem at optage et omlægningslån som nævnt eller at aftale en afvikling af kasse-

kreditten. Dette betyder, at kassekreditterne bliver afgiftsfri, og at adgangen til variabel udnyttelse bevares, hvis kassekreditterne afvikles over højst 8 år efter et serielånsprincip.

Afgiftsfritagelsen forudsætter, at saldoen på kassekreditten ved udgangen af 1988 ikke overstiger et mål for det gennemsnitlige træk på kassekreditten, som beregnes ud fra rentetilskrivningen i 1987 eller i perioden 1. januar 1988–30. september 1988. Endvidere må restgælden til enhver tid ikke overstige, hvad restgælden ville være på et 8-årigt serielån med helårig termin. Overskrider gælden det således fastlagte beløb for maksimum, bortfalder lånets afgiftsfrihed fra og med det afgiftsår, hvor overskridelsen finder sted.

Som følge af, at skæringsdatoen mellem gamle afgiftsfri og nye afgiftspligtige lån foreslås ændret fra 1. juli 1988 til 11. oktober 1988, foreslås det, at den periode, der skal anvendes ved opgørelsen af den afgiftspligtiges renteudgifter i 1988 i forbindelse med beregning af maksimum for afgiftsfritagelse, ændres. I stedet for perioden 1. januar 1988 til 30. juni 1988 er det således perioden 1. januar 1988 til 30. september 1988, der skal anvendes. Som konsekvens af periodeforskydningen skal den faktor, som rentetilskrivningen ganges med, ændres fra 16 til 11.

Provenumæssige virkninger af ændringsforslag nr. 1, 3, 4 og 5

Ifølge ændringsforslag nr. 1 afgiftsfritages lån aftalt inden 11. oktober 1988, mens skæringsdagen ifølge lovforslaget skulle være 1. juli 1988. Ændringen af skæringsdatoen medfører en beskeden forøgelse af den lånemasse, som afgiftsfritages i 1988 og følgende afgiftsår. Der foreligger ikke oplysninger om optagelsen af hidtil afgiftspligtige lån i perioden 1. juli–10. oktober 1988, og der er følgelig ikke holdpunkter for skøn over, i hvilket omfang provenutabet ved at fritage gamle lån for renteaftgift bliver forøget.

Hvis mængden af afgiftsfritagne lån forøges i forhold til det fremsatte lovforslag som følge af ændringsforslag nr. 3 og 4 om kassekreditter m.v., bliver provenuet af forbrugsrenteaftgiften reduceret. Der foreligger ikke holdpunkter for at skønne over omfanget heraf. For så vidt kassekreditter afvikles hurtigere som følge af kra-

vet om serielånsvilkår, kan der blive tale om en forøgelse af opsparingen.

Til nr. 6 og 7

Ændringsforslagene indebærer, at personer, der inden udgangen af 1988 er fyldt 69 år, fritages for at betale forbrugsrenteaftgift for afgiftsåret 1987. Det skønnes nemlig at være helt horribelt, at ældre mennesker skal oprette en pensionsordning.

Til nr. 8

Ændringsforslaget er foranlediget af lov nr. 360 af 1. juli 1988 om ændring af forskellige skattelove. (Fortrykt selvangivelse). Ved denne lov er § 22, stk. 4, i lov nr. 149 af 10. april 1922 om indkomst- og formueskat til staten ophævet fra og med indkomståret 1988. Bestemmelsen i § 22, stk. 4, foreslås overført til skattekontrollovens § 3, stk. 2. Det medfører konsekvensændringer af skattekontrollovens § 3, stk. 1, 3 og 6. Herudover foreslås skattekontrollovens § 3 A indarbejdet i § 3.

Ad nr. 01

Ændringen er en redaktionel følge af den foreslåede ændring af § 3, stk. 2.

Ad nr. 02 og 05

Bestemmelserne i statsskattelovens § 22, stk. 4, om, at bogføringspligtige personer, skattepligtige dødsboer, selskaber, foreninger og andre institutioner skal vedlægge deres selvangivelse et driftsregnskab, foreslås overført til § 3, stk. 2.

Statsskattelovens § 22, stk. 4, blev fortolket således, at de skattepligtige selskaber m.v., der ikke var regnskabspligtige efter anden lovgivning, efter § 22, stk. 4, havde pligt til at udarbejde et driftsregnskab, der kunne vedlægges selvangivelsen. Bestemmelsen er eksempelvis blevet anvendt til at anse udenlandske selskabers erhvervsdrivende filialer med fast driftssted her i landet, jf. selskabsskattelovens § 2, stk. 1, litra a, for regnskabspligtige.

Ved den foreslåede formulering af § 3, stk. 2, ændres der ikke i den hidtidige retstilstand.

De almenyttige foreninger, der ved selskabsskattelovens § 27, stk. 2, er fritaget for selvangivelsespligt, skal således ikke udarbejde og inden selvangivelsesfristens udløb indsende årsregnskab til ligningsmyndigheden.

Af redaktionelle grunde er skatteministerens bemyndigelse til at bestemme den form, hvori visse regnskabsoplysninger skal afgives, overflyttet fra § 3 A, stk. 1, til § 3, stk. 3, 2. pkt. Der er ikke herved ændret i skatteministerens bemyndigelse.

Ad nr. 03-04

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 9

Den foreslåede udvidelse af kredsen af oplysningspligtige til også at omfatte finansieringsselskaber udgår. Den bemyndigelsessærskat på mindre end 1 pct. af renteudgifterne, som flertalspartierne nu vil have, kan ikke med rimelighed begrunde, at Christiansborgflopperne kræver øget papirusseri af Danmarks nyttevirkomheder.

Til nr. 10 og 12

Den foreslåede udvidelse af de oplysninger, der skal indberettes til skattemyndighederne,

udgår jf. den under bemærkningerne til ændringsforslag nr. 9 nævnte begrundelse.

Til nr. 11

Ændringen indebærer ud over ændring af skæringsdatoen en ændring af oplysningspligten til at omfatte lån, der ikke er aftalt skriftligt. Sådanne lån vil være afgiftspligtige ligesom lån, der er aftalt skriftligt den 11. oktober 1988 eller senere.

Til nr. 13 og 14

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 15

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslaget under nr. 9.

Til nr. 16

Ikrafttrædelsestidspunktet er afpasset efter ophævelsestidspunktet for statsskattelovens § 22, stk. 4.

Aagaard (KF) Else Theill Sørensen (KF) Pernille Sams (KF)

Svend Heiselberg (V) nfmd. Skrumsager Skau (V) Glistrup (FP) Elisabeth Arnold (RV)

Bente Juncker (CD) Kofod-Svendsen (KRF) Helen Beim (S) Erling Christensen (S)

Pia Gjellerup (S) Klaus Hækkerup (S) Grete Schødt (S)

Stavad (S) fmd. Bjørn Poulsen (SF) Jens Thoft (SF)

Bilag 1

Nogle af udvalgets spørgsmål til skatteministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 16:

Ministerens kommentarer udbedes til vedhæftede Politiken-artikel fra den 13. oktober 1988 («Kartoffelkur stopper billigere leje«).

Svar:

I artiklen gøres opmærksom på, at en del vil-læjere omkring 1980 har optaget et højt forrentet pensionskasselån med ret til indfrielse efter 10 år. Det siges i artiklen, at såfremt et sådant lån indfries i forbindelse med optagelse af et lavere forrentet banklån, vil renterne af banklånet være afgiftspligtige.

Jeg kan hertil oplyse, at det efter de i L 47 foreslåede regler vil være muligt at optage et banklån til erstatning for et højt forrentet pensionskasselån, uden at banklånet vil blive afgiftspligtigt, forudsat at løbetiden for banklånet ligger inden for den oprindeligt fastsatte løbetid.

Spørgsmål 17:

Kan ministeren oplyse, hvorfor det ikke lykkedes at få udgifter til vedvarende energianlæg med i fritagelsesordningen for renteaftgift?

Svar:

Jeg mener ikke, at der er behov for generelt at fritage lån optaget til vedvarende energianlæg eller for at indføre adgang til at meddele dispensation vedrørende sådanne lån.

Jeg kan oplyse, at der efter realkreditlovens regler ikke er noget til hinder for, at der optages realkreditlån, der er fritaget for renteaftgift, til opførelse af vindmøller.

Spørgsmål 18:

Der ønskes en redegørelse for situationen omkring forbrugsrenteaftgiftens opgørelse for afgiftsåret 1987, herunder bl.a.:

a. Hvor mange opgørelser forventes udsendt?

- b. Hvor mange af modtagerne har ikke tidligere modtaget opgørelse efter de hidtil gældende regler?
- c. Hvor mange opgørelser forventes allerede på nuværende tidspunkt at være fejlagtige?
- d. Hvordan er disse forventede fejl konstateret, og hvad gør man ved dem inden udsendelse af opgørelserne?
- e. Hvordan fordeler afgiftsbeløbene sig på de formodede korrekte og de formodede fejlagtige opgørelser?

Svar:

ad a: Der forventes udsendt opgørelser til ca. 365.000 husstande vedrørende afgiftsåret 1987, såfremt lovforslag L 47 gennemføres.

ad b: Af de under punkt a omtalte opgørelsesmodtagere skønnes 115.000 ikke tidligere at have modtaget en opgørelse.

ad c: Ca. 100.000 opgørelser skønnes at kunne være fejlbehæftede.

ad d: Selvangivelsesblanketterne for 1987 var udformet således, at den afgiftspligtige skulle opgive de afgiftsfrie renteudgifter (felterne 34 og 60). I de tilfælde, hvor det afgiftsfrie beløb enten har manglet eller set i forhold til de samlede renteudgifter må antages at være forkert, er opgørelsen tilbageholdt med henblik på berigtigelse af eventuelle mangler i de meddelte oplysninger.

De kommunale ligningsmyndigheder orienteres løbende om selvangivelser, der er udsøgt på baggrund af sådanne uoverensstemmelser. Ligningsmyndigheden vil i visse tilfælde kunne opgøre de afgiftsfrie renteudgifter alene på baggrund af de selvangivne renteudgifter og renteindtægter, men fejlrettelser vil normalt kræve den afgiftspligtiges medvirken.

ad e: Det er ikke på det foreliggende grundlag muligt at afgive et skøn over fordelingen af afgiftsbeløbene.

Spørgsmål 19:

Finder ministeren, at den påkrævede administrative indsats er udtryk for, at loven vedrørende 1987 er administrativt forsvarlig?

Svar:

Det er svært at skønne over, hvor mange opgørelser af renteaftægten for 1987 der vil være fejlbehæftede, men det antages, at op imod 100.000 kan indeholde fejl.

Disse fejl kan kun afhjælpes ved den afgiftspligtiges medvirken. Derfor vedlægges de afgiftsopgørelser, der skønnes fejlbehæftede, et korrektionsskema ved udsendelsen i december måned 1988. Ved hjælp af dette korrektionsskema kan den afgiftspligtige foretage en opgørelse af sit afgiftsgrundlag. Findes den af Statskattedirektoratet udsendte afgiftsopgørelse herved at være urigtig, vil den afgiftspligtige kunne rette henvendelse til den kommunale ligningsmyndighed for at få renteaftægtsberegningen ændret.

Ved denne ordning finder jeg at man har fundet den for såvel de afgiftspligtige som skattemyndighederne mest smidige måde at klare problemet på.

Spørgsmål 21:

Er ministeren fortsat parat til at påtage sig det fulde administrative ansvar over for såvel Folketing som befolkning?

Svar:

Jeg må henvise til svaret på spørgsmål 19.

Spørgsmål 22:

Kan ministeren bekræfte, at en skatteyder, der har optaget en kassekredit på f.eks. 50.000 kr. før 1. juli 1988, som er afdækket med f.eks. obligationskøb, for selv at høste den maksimale renteindtægt af de variationer, der er imellem terminsbetalinger, lønudbetalinger m.v. nu – alt andet lige – kan optage yderligere forbrugslån på 50.000 kr. uden at skulle betale renteaftægt heraf, og finder ministeren dette i overensstemmelse med hensigten i renteaftæftsloven?

Svar:

Jeg kan oplyse, at det er korrekt, at der efter den i L 47 foreslåede ordning vil kunne optages

et afgiftsfrit omlægningslån uanset anvendelsen af provenuet af kassekreditten.

I henhold til L 47 kan omlægningslånet højst udgøre et beløb, der svarer til renterne på det variable lån i 1987 ganget med 8 eller renterne i første halvår 1988 ganget med 16, og omlægningslånet skal afvikles over højst 8 år som annuitetslån.

Bortset herfra er der ingen begrænsninger i adgangen til optagelse af afgiftsfri omlægningslån, ligesom der ikke stilles krav om, at provenuet anvendes til nedbringelse af kassekreditten.

Spørgsmål 30:

Kan ministeren bekræfte, at dispensationsmuligheden for uddannelseslån også kan tages i anvendelse for lån optaget før 1/7 1988 (11/10-88), eksempelvis et uddannelseslån, som der ikke er aftalt afvikling for, og som låntager ikke kan forpligte sig til at afvikle over 8 år som følge af, at uddannelsen endnu ikke er afsluttet?

Svar:

Jeg kan bekræfte, at der ikke vil være noget til hinder for, at der meddeles dispensation angående et uddannelseslån optaget før 1. juli 1988 (11. oktober 1988). Det vil ikke være en betingelse for meddelelse af dispensation, at der inden den 1. juli 1988 (11. oktober 1988) er indgået aftale om afvikling.

Spørgsmål 31:

Kan det bekræftes, at en omlægning normalt ikke kan medføre nye stempelafgifter på hhv. 4 pct. og 1,5 pct., da et pantebrev kan ændres ved påtegning imod et normalt tinglysningsgebyr, såfremt pantebrevet er uden afdrag, og såfremt pantebrevet ikke kan danne baggrund for kreditter med variabel udnyttelse, men alene som håndpant, der så ikke kræver nyt stempel?

Svar:

Betingelserne for, hvornår pantebreve og andre dokumenter stempelfrit kan ændres, findes i stempelovens § 10. Herefter kan et nyt dokument – herunder en påtegning på det gamle – undgå ny stempling, hvis det ny dokument oprettes mellem de samme parter (subjektiv identitet) og angår det samme retsforhold (objektiv identitet). Man har dog specielt for pantebreve

reduceret kravet om objektiv identitet. Således accepteres, at påtegninger på pantebreve om moderation (rykning), ændring i rente-, afdrags- eller opsigelsesvilkår, relaksation, inddragelse af nyt pant tilhørende udstederen eller ombytning af pantet almindeligvis ikke udløser stempelpligt.

Det er uden betydning for anvendelsen af § 10, om pantebrevet afdrages eller ej.

Om tingslysningsskatten bemærkes, at det henhører under Justitsministeriets forretningsområde.

I øvrigt vil et eventuelt stempelkrav være afhængigt af en konkret vurdering af den enkelte aftale.

Spørgsmål 34:

Indebærer besvarelsen af spørgsmål 21 et »ja« til det stillede spørgsmål?

Svar:

Svaret er et ja, som jeg også understregede det under 1. behandling af lovforslaget.

Bilag 2

To af henvendelserne til udvalget og skatteministerens kommentar hertil

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRÅD

Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg

21. oktober 1988

Vedrørende forslag til lov om ændring af lov om afgift af renter af forbrugslån, lovforslag nr. L 47.

Butikshandelens Fællesråd finder det særdeles tiltrængt, at der sker en ændring af lov om afgift af renter af forbrugslån, således at generationsskiftet i virksomhederne ikke belastes af afgiften. Derfor er BF som udgangspunkt tilfreds med den foreslåede lempelse af loven, der indebærer, at lån til brug ved erhvervelse af aktier eller anparter i et selskab ikke belastes af renteaftgiften, når en række nærmere betingelser er opfyldt.

Det fremgår af lovforslagets § 1, punkt 6, at afkastgrundlaget, dvs. aktiernes eller anparternes anskaffelsessum, skal udgøre mindst 100.000 kr. Dette beløb er efter BF's opfattelse for højt, og det foreslås, at det i den endelige lov nedsættes til kr. 50.000. Baggrunden herfor er, at overtagelse af mindre virksomheder ikke

nødvendigvis kræver kapital i den angivne størrelsesorden.

Af lovforslaget fremgår det endvidere, at det i samme bestemmelse beregnede afkast af aktierne kun kan beregnes i 5 afgiftsår. Dette er efter BF's opfattelse en alt for kort periode, og BF skal derfor foreslå 10 eller i det mindste 8 år som en rimelig afkastperiode.

Endvidere skal Butikshandelens Fællesråd påpege de særlige problemer, der gør sig gældende i forbindelse med virksomhedslukninger. Såfremt en selvstændig erhvervsdrivende lukker sin virksomhed og i den forbindelse opretholder eller optager lån med henblik på betaling af virksomhedens kreditorer, vil dette lån efter virksomhedens ophør blive betragtet som et forbrugslån med deraf følgende renteaftgift. Dette finder BF særdeles urimeligt, og vi skal kraftigt henstille, at der findes en løsning på dette problem, således at lån, der modsvarer ubetalte fordringer i den ophørte virksomhed, ikke belastes af renteaftgiften.

Med venlig hilsen

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRÅD

Lars Barfoed

Direktør

ASSURANDØR-SOCIETETET

Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg

26. oktober 1988

**Lovforslag L 47 – Forslag til lov om ændring
af lov om afgift af renter af forbrugslån og af skattekontrolloven. (Lempelse af
forbrugsrenteafgiften og udvidelse af rentekontrolordningen)**

Under henvisning til ovennævnte lovforslag, der er fremsat af skatteministeren den 11. oktober 1988, skal Assurandør-Societetet herved fremkomme med følgende kommentarer til forslaget:

Ad forslagens § 1, nr. 1

For lån optaget med sikkerhed i livsforsikringspolicer er det et almindeligt vilkår, at lånet forfalder til betaling på det tidspunkt, hvor forsikringen forfalder til udbetaling.

Assurandør-Societetet tillader sig at gå ud fra, at der i det beskrevne tilfælde er tale om »aftalt afvikling«, og at lån optaget før 01.07.1988 (nu: 11.10.1988) vil være undtaget fra forbrugsrenteafgiften.

Skulle Skatte- og Afgiftsudvalget mod forventning ikke være enig heri, skal det i stedet for – for at undgå unødige omkostninger – foreslås, at lån optaget med sikkerhed i livsforsikringspolicer før 01.07.1988 (nu: 11.10.1988), og

hvor forsikringen og dermed lånet i henhold til de eksisterende vilkår forfalder inden for en 8-årig periode, undtages fra renteafgift.

Ad forslagens § 2

Den foreslåede udvidelse af rentekontrolordningen vil indebære ændring af forsikrings-selskabernes indberetningssystemer. Disse ændringer vil på grund af det fremskredne tidspunkt ikke kunne være klar til ibrugtagning for indeværende år. Da der endvidere skal ske en manuel gennemgang af samtlige policelån, må Assurandør-Societetet meddele, at det ikke er praktisk muligt at foretage indberetning af de nye oplysninger pr. 01.02.1989. Man skal derfor opfordre til, at der findes en løsning, som det også rent praktisk er muligt at efterleve.

Det er Assurandør-Societetets håb, at der under udvalgsbehandlingen kan tages hensyn til det ovenfor fremførte. Såfremt udvalget måtte ønske yderligere oplysninger, står Assurandør-Societetet naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Steen Leth Jeppesen

/ Åse Kogsbøll

Til Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg

Ad forslag til lov om ændring af lov om afgift af renter af forbrugslån (L 47).

Butikshandelens Fællesråd har ved brev af 21. oktober 1988 (L 47 – bilag 15) rettet henvendelse til Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg

angående lovforslag nr. L 47.

I henvendelsen fremsættes for det første et par bemærkninger angående den i L 47 foreslåede adgang til at beregne afkast af aktier.

I henhold til L 47 er adgangen til at beregne afkast af aktier bl.a. betinget af, at afkastgrundlaget i hele afgiftsåret har udgjort mindst 100.000 kr. Endvidere kan der ifølge L 47 kun beregnes afkast i en periode på 5 år, regnet fra og med det år, hvor aktionæren første gang er berettiget til at beregne afkast.

Butikshandelens Fællesråd finder, at grænsen på 100.000 kr. bør nedsættes til 50.000 kr., og at perioden, hvori der kan beregnes afkast, bør hæves til 8 eller 10 år.

Jeg skal i den anledning oplyse, at jeg ikke agter at foranledige den foreslåede ordning ændret, idet jeg anser såvel den foreslåede beløbsgrænse som 5 års perioden for beregning af afkast for rimelig. I den forbindelse må man

også huske på, at beregning af afkast er et tilbud til aktionæren, der i stedet år for år kan vælge at modregne aktieudbytte og skattegodtgørelse ved opgørelsen af afgiftsgrundlaget.

For det andet finder Butikshandelens Fællesråd, at det er urimeligt, at gæld, der vedrører en ophørt erhvervsvirksomhed, ikke er fritaget for afgiftspligt.

I den anledning skal jeg meddele, at jeg ikke kan medvirke til at fritage tidligere erhvervsdrivendes erhvervsmæssige gæld.

En sådan ordning ville give meget betydelige administrative og kontrolmæssige problemer, herunder ikke mindst ved afgrænsningen af, hvad der skal anses for privat henholdsvis erhvervsmæssig gæld.

Anders Fogh Rasmussen

/ Morten Kirkeby Hansen

Bilag til bet. o. lovf. vedr. renter af forbrugslån m.m.

Skatteministerens kommentarer til henvendelsen fra Assurandør-Societetet af 26. oktober 1988

I henvendelsen fra Assurandør-Societetet gøres *for det første* opmærksom på, at det ved optagelse af lån med sikkerhed i livsforsikringspolicer er et almindeligt vilkår, at lånet forfalder til betaling på det tidspunkt, hvor forsikringen forfalder til udbetaling.

Assurandør-Societetet ønsker at få oplyst, om der i det beskrevne tilfælde er tale om lån med »aftalt afvikling«, således at lån optaget før skæringsdagen vil være fritaget for renteaftgift.

Jeg kan oplyse, at et lån optaget på det vilkår, at lånet forfalder til betaling, når den pågældende forsikring kommer til udbetaling, må anses for et lån med aftalt afvikling, hvis tidspunktet for forsikringens udbetaling er fastsat ved optagelsen af lånet.

For det andet tilkendegiver Assurandør-Societetet, at den foreslåede udvidelse af rentekontrolordningen nødvendiggør ændring af

forsikringsselskabernes indberetningssystemer. Disse ændringer vil ikke kunne gennemføres til ibrugtagning for 1988. Endvidere findes det nødvendigt med en manuel gennemgang af samtlige policelån, hvorfor Assurandør-Societetet ikke finder det praktisk muligt at foretage indberetning af de nye oplysninger pr. 1. februar 1989.

Forsikringsselskabernes vanskeligheder med ændringen af indberetningssystemet skyldes, at de p.t. er ved at indkøre et pensionsindberetningssystem, der skal virke første gang for 1988. Derfor er deres EDB-afdelinger arbejdsmæssigt stærkt belastede.

Jeg må være af den opfattelse, at det kan være nødvendigt at benytte min bemyndigelse efter skattekontrollovens § 8 P, stk. 3, til at fritage forsikringsselskaber for at indberette de nye kontroloplysninger allerede for 1988.